

Curtea de Conturi: Rata actuala a progresului nu este suficienta pentru a atinge tintele stabilite la gestionarea deseurilor

Implementarea masurilor asumate prin tratatul de pre-aderare, esentiale pentru atingerea obiectivelor de reciclare impuse de Uniunea Europeana, întârzie sa apara, atrage atentia raportul Curtii de Conturi, potrivit caruia rata actuala a progresului nu este suficienta pentru a atinge tintele stabilite privind gestionarea deseurilor.

Totodata, tinta fixata pentru anul 2020 a fost ratata, existând perspective similare si pentru tintele aferente anului 2025.

Potrivit unui comunicat remis marti AGERPRES, Plenul Curtii de Conturi a României a aprobat raportul aferent misiunii de audit al performantei "Analiza si diagnoza în gestionarea deseurilor menajere", desfasurata în perioada 16 septembrie 2019 - 28 februarie 2020.

Misiunea de audit a fost desfasurata la Ministerul Mediului, Apelor si Padurilor (MMAP), Ministerul Lucrarilor Publice, Dezvoltarii si Administratiei (MLPDA), Agentia Nationala pentru Protectia Mediului (ANPM) si Garda Nationala de Mediu.

"Deficientele constatate de auditorii publici externi, în combinatie cu neajunsurile semnificative observate în planificarea, monitorizarea si evaluarea activitatilor Planului National de Gestionare a Deseurilor (PNGD), au periclitat implementarea eficienta a Strategiei Nationale de Gestionare a Deseurilor (SNGD) 2014 - 2020. De asemenea, absenta unei monitorizari a indicatorilor stabiliti prin plan si a unor actiuni corelate si coordonate ale tuturor autoritatilor responsabile compromite îndeplinirea obiectivelor strategice privind gestionarea deseurilor si prevenirea generarii acestora", se mentioneaza în comunicat.

Potrivit sursei citate, implementarea masurilor asumate prin tratatul de pre-aderare, esentiale pentru atingerea obiectivelor de reciclare impuse de UE, întârzie sa apara. În Raportul misiunii, auditorii Curtii de Conturi apreciaza ca rata actuala a progresului nu este suficienta pentru a atinge tintele stabilite privind gestionarea deseurilor. Cea fixata pentru anul 2020 a fost ratata, existând perspective similare si pentru tintele aferente anului 2025.

"Din prelucrarea datelor puse la dispozitie de ANPM, date raportate de operatorii economici care realizeaza servicii de salubritate, reiese ca peste 90% din deseurile municipale generate de populatie si de agenti economici sunt colectate în amestec, sub 10% din aceasta cantitate fiind colectata separat", potrivit reprezentantilor Curtii de Conturi.

Totodata, se constata o rata de depozitare a deseurilor de peste 60%, determinata mai ales de gradul scazut de colectare separata a deseurilor. În acest context, obiectivul de reducere treptata a cantitatilor de deseuri municipale eliminate prin depozitare nu se va realiza.

"Implementarea scazuta a colectarii separate a deseurilor reciclabile si biodegradabile duce implicit la depozitarea preponderenta a deseurilor. Acest aspect, coroborat cu depozitarea în spatii neconforme, genereaza un impact negativ semnificativ asupra aerului, apelor si solului, biodiversitatii si, în final, asupra sanatatii populatiei. Nerealizarea colectarii separate constituie principala cauza pentru neîndeplinirea tintelor propuse la nivel national", se mai spune în comunicat.

Potrivit raportului, multe autoritati ale administratiei publice locale evita sa adopte masuri organizatorice pentru

implementarea colectarii separate, în asteptarea functionarii Sistemelor de Management Integrat al Deseurilor. Daca le adopta, autoritatile respective nu se asigura de realizarea acestei activitati în conformitate cu prevederile contractuale.

În prezent, România nu are un sistem complet de trasabilitate a deseurilor, iar datele necesare deciziilor strategice se obtin cu o întârziere foarte mare, precedate de prelucrari si validari ample. Acest lucru încetineste implementarea politicilor de mediu si creeaza riscuri majore în ceea ce priveste întarirea controlului la granite si înlaturarea riscurilor asociate practicilor clandestine cu deseuri.

O alta constatare a auditorilor este ca România a transpus integral legislatia europeana privind deseurile, însa, în unele situatii, au fost identificate întârzieri excesive, atât în adoptarea cadrului legislativ necesar sferei de activitate, cât si în monitorizarea rezultatelor. Legislatia nationala aplicabila domeniului deseurilor este vasta si dificil de aplicat.

Ca urmare a actiunilor derulate de Camerele de Conturi teritoriale, s-a constatat ca actele normative care contin prevederi specifice domeniului salubritatii (Legile 51/2006, 101/2006, 211/2011, ordinele ANRSC 109 - 112/2006) sunt prea putin cunoscute si aplicate de catre unitatile administrativ-teritoriale (UAT), în special de catre autoritatile publice locale. De cele mai multe ori, acestea au perceptia gresita potrivit careia, de la momentul delegarii serviciului de salubritate, UAT nu mai are nicio responsabilitate privind deseurile din localitate.

"Ministerul Mediului este autoritatea care, conform prevederilor PNDG, are obligatia preluarii tuturor responsabilitatilor privind reglementarea, monitorizarea si controlul gestionarii deseurilor municipale. Cu toate acestea, institutia nu a realizat monitorizarea si raportarea anuala a îndeplinirii obiectivelor si a masurilor cuprinse în PNGD, în conformitate atât cu prevederile Legii nr 211/2011, cât si ale HG 942/2017. Monitorizarea gradului de realizare a obiectivelor a fost facuta doar la nivelul de constatare a adoptarii reglementarilor legale", se mai spune în comunicat.

Potrivit comunicatului, desi Garda Nationala de Mediu a constatat nenumarate situatii de încălcare a reglementarilor aplicabile cu privire la depozitarea necontrolata a deseurilor, nu a încadrat faptele constatate în conformitate cu gravitatea acestora si cu legislatia incidenta. Reprezentantii Curtii de Contur sustin ca aceasta entitate s-a limitat în a aplica masuri care nu descurajeaza practica nelegala de depozitare necontrolata a deseurilor.

"Desi activitatile de inspectie si control, dar si sanctiunile aplicate, s-au intensificat, eficienta acestor actiuni nu si-a atins potentialul. Astfel, este necesara realizarea unei analize fundamentate a tuturor actiunilor Garzii de Mediu, luând în considerare prevederile SNGD si PNGD", se mai spune în comunicat.

Totodata, auditorii publici externi au emis în urma misiunii de audit o serie de recomandari în sprijinul entitatilor responsabile.

"De pilda, MMAP, împreuna cu Ministerul Dezvoltarii, Lucrarilor Publice si Administratiei, Ministerul Investitiilor si Proiectelor Europene, Federatia Asociatiilor de Dezvoltare Intercomunitara si consiliile judetene, va urmari modul în care investitiile propuse în cadrul proiectului 'Consolidarea capacitatii institutionale si îmbunatatirea functionalitatii proiectelor în sectorul deseurilor' vor fi cuprinse în Planurile Judetene de Gestionare a Deseurilor si, ulterior, realizate si puse în operare. De asemenea, MMAP se va asigura de realizarea de actiuni de control privind implementarea si aplicarea efectiva, de catre toate UAT-urile si operatorii de salubritate, a principiului 'plateste pentru cât arunci'", se mai precizeaza în comunicat.